

Shoftim – Deuteronomium 16:18 – 21:9

Aliyah 2 – Deuteronomium 17:14 – 17:20

We komen in deze *aliyah* de **wetten** tegen voor de toekomstige **koningen van Israël**. Dit is wel bijzonder, gezien God eigenlijk helemaal niet wilde dat de Israëlieten een koning over zichzelf zouden aanstellen. In 1 Samuël 8 staat namelijk beschreven dat de Israëlieten daadwerkelijk een koning verlangen. Dit beschouwt God als een verwerping van Hemzelf als Koning over het volk. Toch geeft God aan Samuël aan wie hij dan als koning moet gaan zalven.

We zien in de Bijbel een **ambivalente houding t.a.v. koningen**. Enerzijds zien we dus dat God helemaal geen koning over het volk had gewild. Ook zien we het steeds misgaan met de koningen. Zij gaan andere goden achterna en behandelen het volk niet goed. Anderzijds noemt God David een man naar zijn hart. Hij was heel blij met koning David en belooft hem om zijn koningschap voor altijd in stand te houden. Koning David wordt zelfs een voorafschaduwing en voorvader van de grote Koning Yeshua HaMashiach.

Deze ambivalente houding komen we ook in de huidige *aliyah* tegen. Er worden weliswaar wetten gegeven voor de toekomstige koningen, maar er wordt geen gebod meegegeven om een koning aan te stellen. Het **initiatief** wordt helemaal **bij het volk gelaten**. Er staat geschreven in vers 14 dat wanneer het volk zal zeggen: 'Ik zal een koning over mijzelf aanstellen, **zoals alle volken rondom mij**', dat dan de regels van deze *aliyah* gaan gelden. Het initiatief komt duidelijk bij het volk vandaan en niet bij God. En de reden die zij daarbij zullen noemen is dat zij gelijk willen zijn aan de volken rondom hen. Dit is bepaalt geen goede reden, want God had het volk juist uitgekozen om een heilig en afgezonderd volk te zijn, anders dan de volken rondom hen.

God houdt hier dus rekening met de wensen van het volk en scheidt daar op dit punt ook ruimte voor. Hoewel de situatie met een koning niet ideaal is, kan er toch wel gewerkt worden met zo'n regeringsmodel. Als de Israëlieten dan maar wel de koning aanstellen, die God uit zal kiezen. Als de koning God toegewijd zal zijn, dan zal het volk ook aan God toegewijd blijven. Dit zijn dus geen ideale wetten, maar **wetten** die de **gebroken werkelijkheid inperken**. Deze wetten maken er het beste van in de bestaande en gebroken situatie.

Yeshua heeft dit ook expliciet gezegd in Mattheüs 19:8, toen hem gevraagd werd naar de echtscheidingsbrief die in de Thora genoemd wordt: *'Mozes heeft **vanwege de hardheid van uw hart** u toegestaan uw vrouw te verstoten; maar van het begin af is het zo niet geweest.* Dit laat zien dat de Thora ook wetten bevat, die niet de ideale situatie aangeven, maar het beste maken van de gebroken werkelijkheid. Ook laat dit ruimte om de Thora in een nieuwe tijd **opnieuw te interpreteren** en uit te leggen, zij het wel dat dit enkel ruimte laat voor latere aanscherping en niet voor afzwakking. Het is in elk geval fijn om te weten dat God met ons meedenkt en kijkt wat haalbaar is voor ons. Zijn wetten zijn geen onhaalbaar en hoog ideaal. Ze zijn voor de mens bedoeld om nageleefd te worden.

Laten we kijken welke **wetten** er gegeven worden in de huidige *aliyah*:

1. De koning mag geen buitenlander zijn
2. Hij mag niet veel paarden aanschaffen
3. Hij mag het volk niet terug laten keren naar Egypte
4. Hij mag niet veel vrouwen nemen
5. Hij mag niet veel zilver en goud nemen
6. Hij moet de Thora overschrijven en dagelijks lezen
7. Zijn hart mag zich niet verheffen om af te wijken van de Thora

We kunnen haast niet anders dan het **leven van Salomo** hiernaast te leggen. Hij was weliswaar geen buitenlander, maar zijn moeder Bathséba was oorspronkelijk wel getrouwd met een Hethiet.¹ Verder lezen we dat Salomo eigenlijk alle bovenstaande geboden overtrad. Het lijkt wel of ze speciaal zijn opgesteld om te laten zien hoe slecht hij is geëindigd. Laten we enkele Bijbelteksten op een rijtje zetten:

Salomo had ook 40.000 paardenstallen voor zijn wagens, en 12.000 ruiters. (1 Koningen 4:26)

Salomo ging huwelijksbanden aan met de Farao, de koning van Egypte: hij nam de dochter van de Farao tot vrouw... (1 Koningen 3:1)

Hij had 700 vrouwen – vorstinnen – en 300 bijvrouwen. Zijn vrouwen deden zijn hart afwijken. (1 Koningen 11:3)

Het gewicht van het goud dat in één jaar voor Salomo binnenkwam, was 666 talent goud, afgezien van de inkomsten van de rondtrekkende kooplui en de handelaars, en de inkomsten aan goud en zilver voor Salomo van alle koningen van Arabië en van de landvoogden van het land... (2 Kronieken 9:13-14)

Zo deed Salomo wat slecht was in de ogen van de Heer: hij volhardde er niet in de Heer na te volgen, zoals zijn vader David. (1 Koningen 11:6)

Als je dit zo op een rijtje ziet, dan komt **koning Salomo** er **heel slecht** van af. Hij overtrad al Gods geboden voor het koningschap en nog wel in de overtreffende trap. En we vragen ons dan af, hoe kan dit dezelfde koning zijn, waarover geschreven staat: **God gaf Salomo wijsheid, zeer veel inzicht en groot verstand, overvloedig als het zand dat aan de oever van de zee is. De wijsheid van Salomo was groter dan de wijsheid van alle mensen van het Oosten, en dan alle wijsheid van de Egyptenaren (1 Koningen 4:29-30)?**

Dit laat zien hoe **hachelijk** de zaken er eigenlijk voor staan met de mensen. Als zelfs de meest wijze koning op aarde zo de mist in ging, wie zal dan de goede weg weten te bewandelen?! Met **menselijke wijsheid** komen we er in elk geval niet. Dat is de harde waarheid en de scherpe les, die we hieruit kunnen leren. Je kunt nog zo wijs en verstandig zijn op allerlei vlak en toch een heel verkeerde weg inslaan, door God te verlaten.

¹ 2 Samuël 11.

Gelukkig staat er in 1 Korinthe 2 geschreven dat de **goddelijke wijsheid** van totaal andere orde is dan de menselijke wijsheid. Deze twee zijn niet te vergelijken met elkaar. Wat dwaasheid is in de ogen van mensen, is wijs in de ogen van God. En deze goddelijke wijsheid ontvangen wij **door Yeshua en de Heilige Geest** in ons hart. Dit helpt ons om op het juiste pad te blijven wandelen. Maar laten we dan vooral **niet op eigen inzicht steunen**, zoals Salomo zelf geschreven heeft in Spreuken 3:5. Laten we Gods wijsheid, inzicht en kennis zoeken en ontvangen.

Hoe kon het nu zo mis gaan met koning Salomo? Ik denk dat dit met meerdere dingen te maken heeft. Allereerst is de mens niet bedoeld om over andere mensen te regeren. We zijn aangesteld om over de schepping te regeren.² Er zijn weinig schouders die de macht over andere mensen goed kunnen dragen. **Macht corrumpeert**. Verder is het heel moeilijk om op het goede pad te blijven, wanneer je heel **wijs** gevonden wordt en daardoor veel **eer** oogst. Het hebben van veel **rijkdommen** helpt daarbij ook niet echt. Hoe meer je bezit in dit leven om trots op te zijn in mensenoog, hoe moeilijker het wordt om het juiste pad te blijven bewandelen.

Verder is het goed om het verschil tussen David en Salomo op te merken, qua 'opleiding'. David was in zijn jeugd een **eenvoudige schaapherder** geweest. Hij had harde en gevaarlijke arbeid moeten verrichten, zonder al teveel beloning. Verder is hij jarenlang opgejaagd en **vervolgd** geweest door koning Saul. Hij had een behoorlijk pittige trainingstijd achter de rug, voordat hij door God zelf tot koning werd aangesteld. Bij Salomo was dit totaal anders. Hij werd **aan het hof geboren** en rolde er zo in. God had hem niet specifiek uitgekozen. Hij heeft niet veel tegenslag gekend. Mogelijk was zijn karakter hierdoor niet gesterkt voor de taak, die hij op zich moest gaan nemen. Dit leert ons hoe belangrijk **Gods trainingstijden** voor ons zijn. De **woestijnperiodes** in ons leven bereiden ons voor, zodat we staande kunnen blijven in zegenrijke periodes.

Ook leren we uit de geschiedenis van Salomo dat **het einde belangrijker is dan het begin**. Koning Salomo begon behoorlijk goed aan zijn koningschap, door God om wijsheid te bidden. Maar in zijn ouderdom ging het pas echt goed mis. Toen verleidden zijn vrouwen hem tot afgoderij. Dit resulteerde in de scheuring van het koninkrijk van Israël. Het einde is belangrijker dan het begin. Je kunt nog zo goed beginnen, maar als jouw hart niet volkomen met de Heer is en jij niet blijft **volharden** in het volgen van de Heer, dan eindig je niet goed. Blijf daarom gefocust op het einddoel en laat je niet afleiden. God kan ons naar de finishlijn leiden en zorgen dat we tot het einde toe volhouden.

In de geschiedenis van Salomo zien we ook het gevaar dat **politiek boven Gods Woord** komt te staan. Salomo's focus verschoof langzaam maar zeker van Gods Thora naar de politieke banden, inkomsten, militaire macht, etc. Ook voor ons zit hier een belangrijke les in: zorg dat politiek nooit boven Gods Woord komt te staan. Hoe zijn de verhoudingen binnen onze vergaderingen en persoonlijke levens? Gaat het vooral over inkomsten, regelingen, problemen, kritische mensen, agenda's, etc.? Of vooral over Gods Woord?

² Genesis 1:26.

Ik wil nog enkele dingen uit de huidige *aliyah* naar voren halen. Ten eerste de vraag: waarom mochten de koningen het volk **niet naar Egypte laten terugkeren**? Wel, dit heeft met de **slavernij** te maken. Het volk werd door God uit de slavernij van Egypte bevrijd en die weg mochten ze nooit meer terug gaan. Er staat specifiek bij dat de koning niet veel paarden uit Egypte mag halen. Paarden staan in de Bijbel voor het vertrouwen op menselijke macht en kracht. Als een koning veel paarden verzamelt, dan bouwt hij een sterk leger op en vertrouwt hij daarop voor zijn verdediging. De Farao en zijn dienaren reden ook op paarden en wagens. Hiermee achtervolgden zij de Israëlieten. Deze paarden staan dus ook voor de onderdrukking en slavernij. Wanneer een koning veel paarden verzamelt, gaat dit bijna gelijk op met de mate waarin hij zijn volk onderdrukt.

Ook bij **Salomo** zagen we dit laatste gebeuren. De **werkdruk** en de **belastingen** werden steeds hoger. Dit leidde uiteindelijk tot de definitieve breuk tussen het koninkrijk Israël en het koninkrijk Juda. Na de dood van Salomo werd er namelijk om lastenverlichting gevraagd aan Rehabeam, de zoon van Salomo. De Israëlieten zeiden tegen Rehabeam: *'Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; maakt u het harde dienstwerk voor uw vader en zijn zware juk, dat hij ons heeft opgelegd nu lichter, dan zullen wij u dienen* (1 Koningen 12:4). Rehabeam antwoordde echter dat hij het juk van het volk nog zwaarder zou maken. Daarop scheurde het rijk in tweeën.

Ten tweede wil ik nog de aandacht vragen voor het prachtige advies wat de koningen meegegeven wordt: zij moeten de **Thorarol zelf overschrijven** en daar **iedere dag in blijven lezen**. Wauw! Als onze politieke leiders dat zouden doen, wat een zegen zou daar vanuit gaan... Als je het zelf opschrijft, dan komt het veel meer binnen, dan wanneer je het alleen maar leest. En als je het iedere dag blijft lezen, dan blijf je met een hoge frequentie bezig met de Thora van God. Je kunt dan niet langzaamaan steeds wat minder gaan lezen in de Thora, totdat je het compleet vergeet. Als je iedere dag op een vast tijdstip blijft lezen in de Thora, dan slijt dat als een goede gewoonte helemaal in. Dit leert ons dat de gewoonte om dagelijks uit de Bijbel te lezen en hele goede gewoonte is.

Ten slotte zijn de geboden om niet veel paarden, vrouwen en geld te verzamelen ook erg waardevol, gezien rijkdom, invloed en lusten ons al snel van de goede wegen van God af laten dwalen. Yeshua heeft gezegd: *'Wee u, rijken, want u hebt uw troost al. Wee u, die verzadigd bent, want u zult hongerlijden.'* (Lukas 6:24-25) en ook: *'Het is gemakkelijker dat een kameel door het oog van de naald gaat, dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat.'* (Markus 10:25)

Hoewel **rijkdom als een zegen** bij God vandaan kan komen en je daar best wel van mag genieten³, is het veiliger voor je om alleen voedsel, kleding en onderdak te hebben.⁴ Wees **extra alert** wanneer je rijkdommen bezit, of wijsheid en talenten, of invloed en macht. Wat je ook precies bezit in deze wereld, wees alert, dat je jouw vertrouwen er niet op zet. Stelt jouw vertrouwen in God alleen en blij oprecht met Hem wandelen.

³ 1 Timotheüs 6:17.

⁴ 1 Timotheüs 6:8-10.

Overdaad schaadt, zelfs in de dienst aan de Heer. Koning David had alle materialen voor de Tempel al verzameld en klaarliggen. Maar koning Salomo ging daar nog ruimschoots overheen. Hij liet wel tien kandelaars plaatsen, in plaats van één. En hij maakte de **heerlijkheid van de Tempel** zo groot, dat alle mensen met open monden stonden te kijken. Ook hierin schuilt een gevaar: draait het hier nog om God of om de eer van koning Salomo?

Zo kunnen wij onze **kerkelijke gebouwen en activiteiten** er ook prachtig en gelikt uit laten zien. We maken er een hele show van. Ook hierin schuilt een groot gevaar: draait het nog om God of om **onze eigen show?** Kruipt hier niet een stuk **wereldgelijkvormigheid** binnen? Zouden wij niet anders moeten zijn, dan de wereld om ons heen?

De weg van Yeshua kenmerkt zich nu juist vaak door **eenvoud en zuiverheid**. Dat onze focus eenvoudigweg op Yeshua is gericht en dat we Hem met een volkomen en zuiver hart dienen en volgen. Laat je niet leiden door al je wilde verlangens, die leiden alleen maar af van wat werkelijk telt. Als je rust wilt ontvangen voor je ziel, focus dan eenvoudig op Yeshua. Zoek Hem alleen. Dan zul je steeds zuiverder op de weg van de Heer kunnen treden. En dan zul je meer rust ervaren, dan je ooit gedaan hebt.

Wat hebben we nu geleerd?

1. De Bijbel laat een ambivalente houding t.a.v. koningen zien
2. Er zijn Thora-wetten die niet het ideaal weergeven, maar de schade beperken
3. De wijze koning Salomo lapte alle Thora-regels voor de koning aan zijn laars
4. Koning Salomo eindigde heel slecht, dit leert ons:
5. Met menselijke wijsheid redden we het niet
6. Macht, rijkdom en eer corrumperen
7. Gods trainingsperiodes (woestijnperiodes) zijn heel belangrijk
8. Het einde is belangrijker dan het begin: volhardt in de juiste weg
9. Laat politiek niet heersen boven het Woord van God
10. Vertrouwen op menselijke macht en onderdrukking gaan hand in hand
11. Lees (en schrijf) Gods Woord iedere dag
12. Overdaad schaadt, ook in de dienst aan God
13. Laten we Yeshua volgen in eenvoud en zuiverheid